

คู่มือการปฏิบัติงาน

1. ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของเครือข่ายสถานศึกษา
3. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ผู้รับผิดชอบ : นางกัลยกร มุขนาค
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 1

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคลเล่มนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานในหน้าที่ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติงาน ให้ เป็นไปอย่างมีระบบ ครอบคลุมและเกิดผลประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ดังนั้นเพื่อให้การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาดำเนินอย่างเป็นระบบ มีทิศ ทางการดำเนินงานที่ชัดเจน จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคลขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของ บุคลากรมีทิศทางและบรรลุเป้าหมายของการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสืบไป

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องในการ ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาสืบไป

กัลยกร มุขนาค

สารบัญ

คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	๗
งาน ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	1
วัตถุประสงค์	1
ขอบเขตของงาน	1
คำจำกัดความ	1
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	2
Flow Chart การปฏิบัติงาน	3
แบบฟอร์มที่ใช้.....	3
เอกสารหลักฐานอ้างอิง/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	4
งานส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของเครือข่ายสถานศึกษา	5
วัตถุประสงค์	5
ขอบเขตของงาน	5
คำจำกัดความ	5
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	5
Flow Chart การปฏิบัติงาน	6
แบบฟอร์มที่ใช้.....	7
เอกสารหลักฐานอ้างอิง/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	7
งาน ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย	8
วัตถุประสงค์	8
ขอบเขตของงาน	8
คำจำกัดความ	8
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	8
Flow Chart การปฏิบัติงาน	9
แบบฟอร์มที่ใช้.....	9
เอกสารหลักฐานอ้างอิง/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	9

1. งาน ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการบรรลุผลตามเป้าหมาย
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมิน เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา

1.2 ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางการปฏิบัติงานและดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา

1.3 คำจำกัดความ

การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร โดยเป็นการจัดทำหรือ ปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นรากฐานอยู่เลย การพัฒนาหลักสูตรมีความครอบคลุมไปถึงการ จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร และเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียน

การสอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน (Teaching Instruction) หมายถึง การ ดำเนินการของครูผู้สอน ซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผนการเรียนการสอน การออกแบบการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน/จัดการเรียนรู้การใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน รูปแบบการเรียนการสอน ระบบการ สอน สื่อการสอนการ ประเมินผลการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้ทฤษฎีและหลักการเรียนรู้และการสอน ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Process) หมายถึง กระบวนการที่ผู้เรียนใช้ในการ แสวงหาความรู้สร้างองค์ความรู้และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพตามที่มุ่งหวังใน หลักสูตร การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้(Action Research) หมายถึง การบูรณาการกระบวนการวิจัยใน การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา วางแผน ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนา การดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินการ การสรุปผลการแก้ปัญหาและรายงานผล และนำผลการวิจัยในประยุกต์ใช้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education Curriculum) หมายถึง หลักสูตรที่ใช้ในการ จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และมีคุณภาพได้ มาตรฐานสากล เพื่อการแข่งขันในยุคปัจจุบัน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ส่วนที่เป็น แกนกลางซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานส่วนกลาง และส่วนที่มีสาระสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่นซึ่ง สภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนดรอบหลักสูตร ร่วมกับสถานศึกษา และ ท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีส่วนที่ เป็นเนื้อหาสาระที่สถานศึกษาแต่ละ แห่งสามารถกำหนดเพิ่มเติมขึ้นเองได้เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับ ความสนใจ ความต้องการและความถนัดของ ผู้เรียน

การวัดและประเมินผล (Assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้สามารถจัดให้มีขึ้นทั้งระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา

การประเมินระดับชั้นเรียน (Classroom Assessment) หมายถึง การวัดผลและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนในรายวิชา/กิจกรรม ที่ตนสอน ในการประเมินเพื่อการพัฒนา ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่กำหนดเป็นเป้าหมายใน แต่ละหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อดูว่าบรรลุตัวชี้วัดหรือมีแนวโน้มว่าจะบรรลุตัวชี้วัดเพียงใด แล้ว แก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและ มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

การประเมินระดับสถานศึกษา (School Assessment) หมายถึง การตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คณิตศาสตร์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การอนุมัติผลการเรียน การตัดสินการเลื่อนชั้นเรียน และเป็นการประเมินเพื่อให้ได้ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษา แนวทางการดำเนินงานตาม บทบาทหน้าที่ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็น ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจน เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพ การศึกษา และการ รายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน

การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หมายถึง การวัดผลและประเมินผลการ เรียนรู้ จากการทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการนำความรู้และทักษะที่เรียนไปใช้ในสภาพ และ สถานการณ์จริง หรือเชื่อมโยงใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากที่สุด การประเมินตามสภาพจริงมักมี การกำหนด ชิ้นงานหรือภาระงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ และมีการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่มีเกณฑ์ พร้อมคำอธิบาย คุณภาพงานตามเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจน

1.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนใน สถานศึกษา

1. ศึกษาหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนใน สถานศึกษา รวมถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ
2. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทักษะให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษา เกี่ยวกับ หลักสูตรสถานศึกษา การออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา รวมทั้งการวัดและประเมินผล ระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผล ความเข้าใจใน เทคนิค วิธีการวัดและประเมินผลรูปแบบต่างๆโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

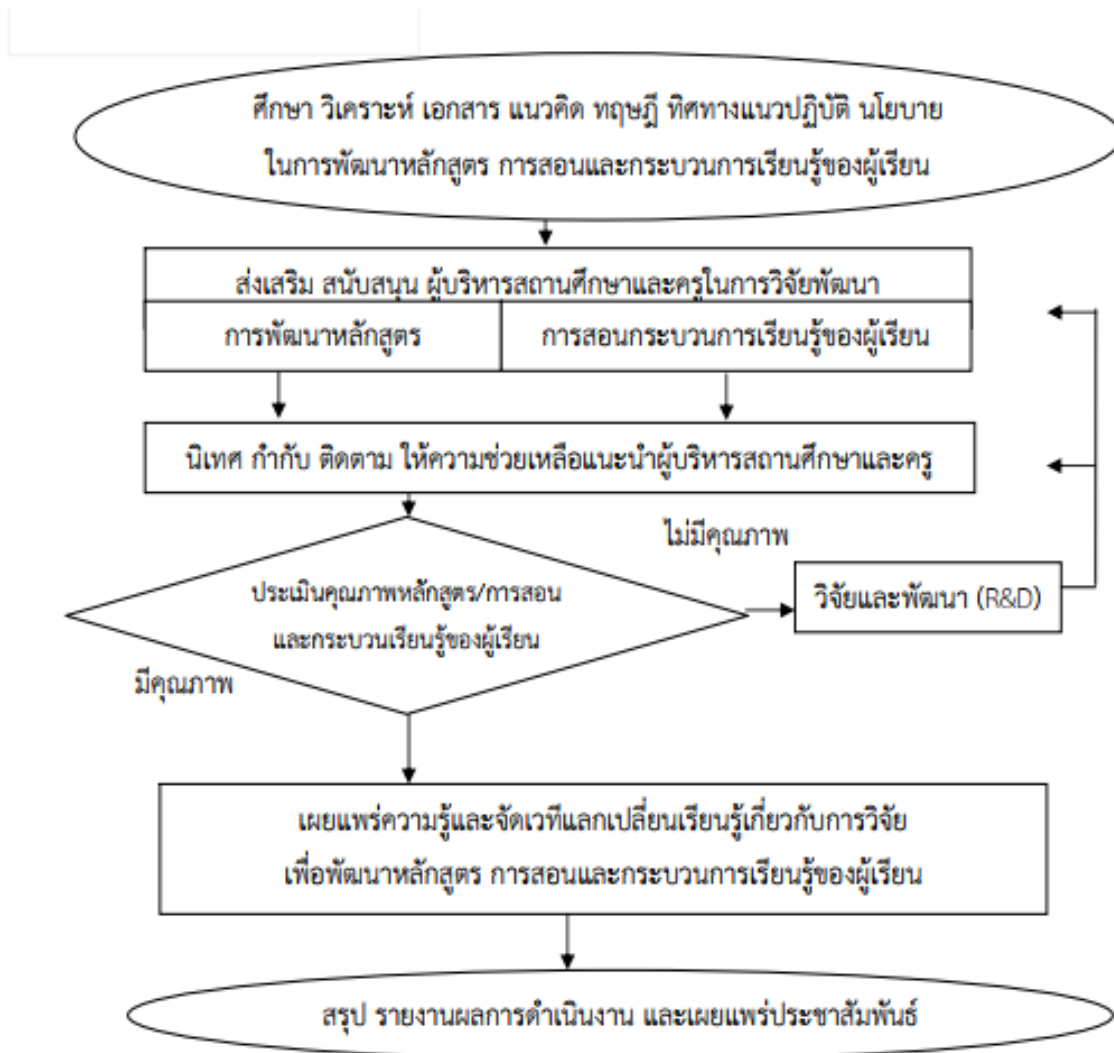
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นมาตรฐาน และสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐาน

5. นิเทศติดตาม สร้างความรู้ความเข้าใจ ทักษะแก่บุคลากรระดับสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา การจัดทำเอกสารหลักฐานระดับชั้นเรียนและสถานศึกษา สนับสนุนการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชั้นเรียนและสถานศึกษาตามหลักสูตรระดับสถานศึกษาและนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ในการพัฒนา

6. นิเทศ ติดตาม และให้คำปรึกษาให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา

7. สรุป รายงานผลการดำเนินงานเพื่อนำผลมาใช้วางแผนพัฒนาและเผยแพร่ต่อไป

1.5 Flow Chart การปฏิบัติงาน

1.6 แบบฟอร์มที่ใช้

1. คู่มือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. เครื่องมือการประเมิน/การตรวจสอบหลักสูตร

1.7 เอกสารหลักฐานอ้างอิง/ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
5. แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
6. แนวทางการวัด และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551
7. แนวทางการตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551
8. แนวทางในการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
9. แนวทางการจัดทำหลักสูตรบูรณาการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตาม รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
10. เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ พัฒนาบุคลากรหลักเพื่อสร้างความเข้าใจ เรื่องการนำ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และสาระภูมิศาสตร์ฯ (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ.2560)
11. คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1) ที่ 30/2561 เรื่องให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ลว 5 มกราคม พ.ศ. 2561
 - 2) ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ลว 8 มกราคม พ.ศ. 2561
 - 3) แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา แนบท้ายประกาศสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2561 เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่ม สาระการ เรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 2561
 - 4) ที่ สพฐ. 1239 / 2560 เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และสาระภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2561
 - 5) แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2560 เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน
 - 6) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ลว 31 ตุลาคม พ.ศ. 2559
 - 7) ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเพิ่มวิชา หน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติมใน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลว 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557
 - 8) ที่ 110/2555 เรื่อง การแก้ไขโครงสร้างเวลาเรียนและเกณฑ์การจบการศึกษา ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. งานส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของเครือข่ายสถานศึกษา

2.1 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนในเครือข่ายการนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2) เพื่อเป็นคู่มือในการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา
- 3) เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุงและพัฒนาด้านวิชาการ ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2550 ของสถานศึกษาในเครือข่าย

2.2 ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.3 คำจำกัดความ

เครือข่ายสถานศึกษา (Network Education Administration) หมายถึงกระบวนการ ในทางบริหารเพื่อทำให้กลุ่มบุคคล องค์กรในทางการศึกษาที่มีเป้าหมายร่วมกันมารวมตัวกันด้วยความ สัมครใจ เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมทางการศึกษาให้บรรลุ เป้าหมายที่กำหนดโดยมีความสัมพันธ์แนวราบมีความ เสมอภาค และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

การศึกษาในระบบ (Formal Education) หมายถึงการศึกษาที่มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย สร้างหลักสูตรชัดเจน มีวิธีการศึกษาที่เป็นบรรทัดฐาน มีกรอบระยะเวลาของการศึกษา ตลอดจนมีการประเมินผล การศึกษาด้วย ซึ่งนั่นเป็นเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษาที่มีมาตรฐานแน่นอน การจัดการศึกษาในลักษณะนี้ได้แก่ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, การศึกษาภาคบังคับ, การศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ เป็นต้น

การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education)

หมายถึงการศึกษาที่มีการยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ตลอดจนระยะเวลาของการศึกษา ไปจนถึงการวัดและประเมินผล ซึ่งนั่นเป็นเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษาที่มีมาตรฐานแน่นอน สำหรับเนื้อหาและหลักสูตรนั้นจะต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม หรือให้ผู้เรียนสามารถบริหารจัดการการศึกษาตลอดจนเวลาเรียนเองได้ แต่ก็มีกรอบมาตรฐานเช่นเดียวกับ การศึกษาในระบบ การจัดการศึกษาในลักษณะนี้ได้แก่ การศึกษานอกระบบโรงเรียน, การศึกษาผู้ใหญ่, การศึกษาทางไกล, มหาวิทยาลัยเปิด, การศึกษาแบบโฮมสคูล, ศูนย์การศึกษาท้องถิ่นที่มีการจัดมาตรฐาน การศึกษาของตนเอง เป็นต้น

การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education)

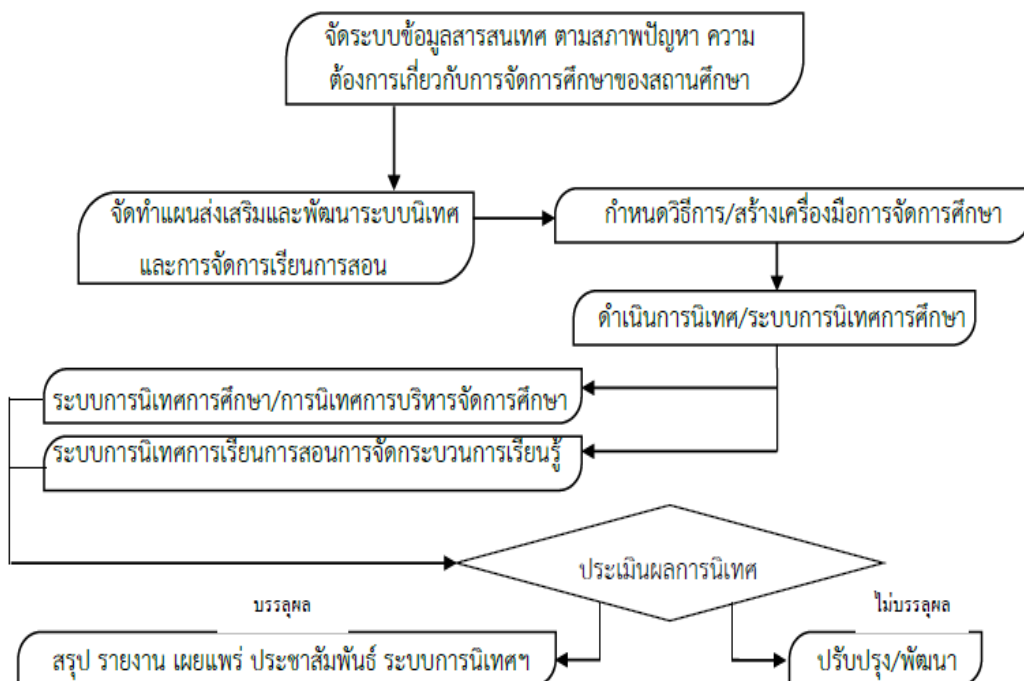
หมายถึงการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ตามความสนใจของตนเอง เรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ เรียนตาม ความพร้อมและโอกาส ไม่มีการกำหนดเวลา ไม่มีข้อจำกัดเรื่องใดๆ มีหรือไม่มีกรอบมาตรฐานการศึกษาก็ได้ เรียนรู้ได้ตลอดเวลา ศึกษาเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง การศึกษาตามอัธยาศัยนี้ยังรวมไปถึงประสบการณ์การทำงานที่ สัมผัสจนเกิดเป็นความรู้, การแลกเปลี่ยนประสบการณ์, การพูดคุย, การศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ, การศึกษา ตลอดชีวิต, การเรียนพิเศษ, การเรียนคอร์สออนไลน์ตามความสนใจ, การเข้าเวิร์คชอปต่างๆ เป็นต้น

การเรียนรู้ (Learning) : หมายถึงการเพิ่มเติมองค์ความรู้ สัมผัสประสบการณ์ ตลอดจนเน้นทักษะจากประสบการณ์ชีวิตตั้งแต่การทำงานไปจนถึงการใช้ชีวิต มีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีทั้งแบบลงเรียนและแบบซึมซับมาโดยไม่ตั้งใจ การเรียนรู้ที่บางครั้งก็อาจไม่เกิดประโยชน์ แต่บางครั้งก็นำไปใช้ประโยชน์ได้มหาศาล การเรียนรู้มักไม่ได้เกิดจากการถูกบังคับหรือจำเป็นจะต้องรู้ต้องเรียน แต่มักเกิดจากความสนใจส่วนตัวของแต่ละคนที่จะเรียนรู้ในสิ่งนั้น

2.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. ศึกษาวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาในภาพรวมของโรงเรียนที่รับผิดชอบ
2. กำหนดประเด็นการนิเทศ โดยจำแนกตามมาตรฐานการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการสถานศึกษา และด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ดำเนินการนิเทศตามขั้นตอนการดำเนินการนิเทศ โดยการผสมผสานเทคนิคการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) และแนวทางการนิเทศแบบ PIDRE ของสังกัด อุทรานันท์ ประกอบด้วย
 - 1) การวางแผน (P-Planning)
 - 2) ให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I)
 - 3) การดำเนินการนิเทศ (Doing-D)
 - 4) การสร้างเสริมขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing-R)
 - 5) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E)
4. สรุปผลการนิเทศ และสะท้อนผลให้สถานศึกษาทราบเพื่อการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

2.5 Flow Chart การปฏิบัติงาน

2.6 แบบฟอร์มที่ใช้

- 1) แบบสำรวจความต้องการการพัฒนา
- 2) แบบติดตามและประเมินผลการพัฒนา
- 3) แผนปฏิบัติการนิเทศ

3.7 เอกสารหลักฐานอ้างอิง/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

- 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553
- 2) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560
- 3) หลักการสร้างเครือข่าย หลักการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเครือข่าย

3. งาน ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

3.1 วัตถุประสงค์

1) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 ขอบเขตของงาน

เป็นคู่มือที่ใช้สำหรับการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย ใน 2 ด้าน คือ

1) การปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ มอบหมาย ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.3 คำจำกัดความ

ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น หมายถึง การทำงานร่วมกับ หน่วยงานอื่นหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

หน่วยงานภายใน หมายถึง ส่วนราชการต่าง ๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

หน่วยงานภายนอก หมายถึง หน่วยงานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

3.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1) การปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ภารกิจ และบทบาทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา เพื่อหาแนวทางปฏิบัติงานร่วมกัน

1.2 เสนอแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้มีอำนาจพิจารณาตัดสินใจ

1.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนหน่วยงานอื่นภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย

1.4 ติดตามประเมินผล สรุปและรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานภายในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา รวมทั้งเผยแพร่ผลงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) การปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของส่วนราชการนอกสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

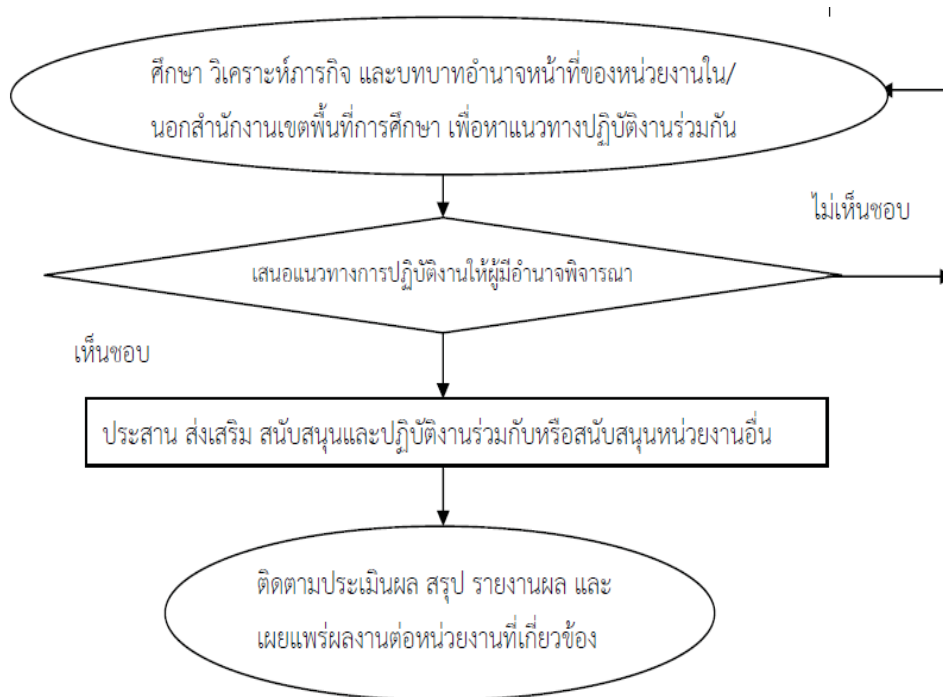
2.1 ศึกษา วิเคราะห์ภารกิจ และบทบาทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานนอกสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา เพื่อหาแนวทางปฏิบัติงานร่วมกัน

2.2 เสนอแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้มีอำนาจพิจารณาตัดสินใจ

2.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนหน่วยงานอื่นภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย

2.4 ติดตามประเมินผล สรุปและรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งเผยแพร่ผลงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.5 Flow Chart การปฏิบัติงาน

3.6 แบบฟอร์มที่ใช้

1) หนังสือขออนุมัติการสนับสนุนหรือทำงานร่วมกับบุคคล หน่วยงานภายในและภายนอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2) คำสั่งการสนับสนุนหรือทำงานร่วมกับบุคคล หน่วยงานภายในและภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3) การสรุปผลการสนับสนุนหรือทำงานร่วมกับบุคคล หน่วยงานภายในและภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4) แบบรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน

3.7 เอกสารหลักฐานอ้างอิง/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545

2) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ลงชื่อ

ผู้จัดทำคู่มือ

(นางกัลยกร มุขนาค)

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์

นำเสนอ รอง ผอ.สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 1 เพื่อพิจารณา

- เห็นชอบ
 ไม่เห็นชอบ

ลายมือชื่อ

(นางสุรียา เครือรัตน์)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1